

نظام فنی و اجرایی شهرداری تهران

دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران
(فرآیند پدیدآوری)

شماره سند: ۱-۱۱۴-۱-۱

■ شورای فنی شهرداری تهران

shaghool.ir

پاییز ۱۳۹۹

الحمد لله الذي جعل

shaghool.ir

بسمه تعالی

نامه ابلاغ سند

shaghool.ir

نظام فنی و اجرایی شهرداری تهران

دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران

(فرآیند پدیدآوری)

شماره سند: ۱-۱۱۴-۱

shaghool.ir

دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران
(فرآیند پدیدآوری)

شورای فنی شهرداری تهران
تهیه‌کننده: مهندسین مشاور راهیاب بهینه
پاییز ۱۳۹۹

شورای فنی شهرداری تهران

- اکبر ترکان عضو شورای فنی شهرداری تهران
- صفا صبوری دیلمی عضو شورای فنی شهرداری تهران
- محمد علی پنجه فولادگران عضو شورای فنی شهرداری تهران
- مهدی تفضلی عضو شورای فنی شهرداری تهران
- افشین حبیب زاده عضو شورای فنی شهرداری تهران
- پژمان الله وردیزاده دبیر شورای فنی شهرداری تهران

کمیته مشورتی شورای فنی شهرداری تهران

- حسن ارباب عضو کمیته مشورتی شورای فنی شهرداری تهران
- رضا اسماعیلی فرد عضو کمیته مشورتی شورای فنی شهرداری تهران
- پژمان الله وردیزاده عضو کمیته مشورتی شورای فنی شهرداری تهران
- محمد جواد خسروی پور عضو کمیته مشورتی شورای فنی شهرداری تهران
- محمد حسین زارع هنجنی عضو کمیته مشورتی شورای فنی شهرداری تهران
- داود تولایی عضو کمیته مشورتی شورای فنی شهرداری تهران

کارگروه تخصصی

- احمد استادباقر عضو کمیته خبرگی
- محبوبه پیری زاده عضو کمیته خبرگی
- مجتبی محزون عضو کمیته خبرگی
- ولی الله مرادی عضو کمیته خبرگی
- کریم روشن بخت عضو کمیته خبرگی
- آرمین علائی عضو کمیته خبرگی

تهیه کننده سند:

- محمدحسن مهدویانی مهندسین مشاور راهیاب بهینه
- جمشید آقائی مهندسین مشاور راهیاب بهینه
- مسعود فتحعلی مهندسین مشاور راهیاب بهینه
- علیرضا آدم پیرا مهندسین مشاور راهیاب بهینه
- محسن کریمی مهندسین مشاور راهیاب بهینه

پیشگفتار

یکی از معضلاتی که از گذشته شهر تهران با آن مواجه بوده است، تعریف پروژه‌هایی است که در اولویت شهرداری تهران نبوده و یا مغایر با اسناد بالادستی و اهداف شهری بوده و در بودجه شهرداری تهران قرار گرفته‌اند. با توجه به موارد یاد شده، دغدغه مدیریت فعلی شهرداری تهران رفع این معضلات بوده و بر این اساس دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران (فرآیند پدیدآوری) موضوع سند شماره ۱-۱۱۴-۱ نظام فنی و اجرایی شهرداری تهران با هدف فراهم ساختن بستر مناسب، به منظور افزایش کارآمدی طرح‌های عمرانی شهر تهران و به منظور روش‌مند کردن و ایجاد رویکرد فرآیندی در پذیرش و تصویب طرح‌ها از زمان اعلام نیاز تا دریافت کد پروژه در راستای همسان‌سازی، شفاف‌سازی، هماهنگ‌سازی و آسان‌سازی شیوه‌های قبلی تدوین شده است.

دستورالعمل حاضر پس از حدود سه سال کار کارشناسی و دریافت نظرات بسیاری از نخبگان این حوزه تهیه گردیده و امید است استفاده از این دستورالعمل گامی مهم در ایجاد تحولات اساسی در پدیدآوری طرح‌های عمرانی شهری تهران و رفع معضلات موجود در این حوزه باشد. در پایان به نوبه خود از شرکت مهندسين مشاور راهياب بهينه، مركز تحقيقات راه، مسكن و شهرسازي، دفتر تدوين ضوابط و معيارهاي فني سازمان مشاور فني و مهندسي شهر تهران، اعضاي كميته خبرگي و همه عزيزاني كه در تدوين، بررسي و تايد اين دستورالعمل، شوراي فني شهرداری تهران را همراهی نموده‌اند تشکر و قدردانی می‌نمایم.

صفا صبوری دیلمی

معاون فنی و عمرانی شهرداری تهران

پاییز ۱۳۹۹

shaghool.ir

ب.....	فهرست جدول ها.....
ج.....	فهرست شکل ها.....
۳.....	بخش ۱-نظام نامه پدیدآوری طرح های عمرانی شهری تهران.....
۳.....	ماده ۱- اهداف و مزایا.....
۳.....	ماده ۲- قلمرو و حدود کاربرد.....
۴.....	ماده ۳- خاستگاه قانونی دستورالعمل.....
۴.....	ماده ۴- مفاهیم و تعاریف.....
۵.....	ماده ۵- رویکردهای اساسی.....
۶.....	ماده ۶- طبقه بندی طرح های عمرانی شهری تهران.....
۷.....	ماده ۷- مطالعات پدیدآوری طرح های عمرانی شهری تهران.....
۸.....	بخش ۲- رویه ها و دستورالعمل های پذیرش و تصویب طرح های عمرانی.....
۸.....	ماده ۸- ساختار کمیسیون های پذیرش و تصویب.....
۹.....	ماده ۹- وظایف و مسئولیت ها در حوزه پذیرش و تصویب طرح ها.....
۱۱.....	ماده ۱۰- رویه ها و دستورالعمل های پذیرش و تصویب طرح های عمرانی در حالت عادی.....
۱۳.....	ماده ۱۱- رویه و دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح های عمرانی در شرایط اضطراری.....
۱۴.....	ماده ۱۲- رویه و دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح های عمرانی خارج از چارچوب.....
۱۵.....	ماده ۱۳- مدیریت دانش در حوزه پذیرش و تصویب طرح های عمرانی.....
۱۶.....	بخش ۳- فرم ها و چک لیست های حوزه پذیرش و تصویب طرح های عمرانی.....
۱۸.....	پیوست أ - آئین نامه ها، نشریات و بخش نامه های مرجع.....
۲۰.....	پیوست ب - راهنمای ترسیم مدل های فرآیندی (BPMN).....
۲۲.....	پیوست ج - نمودارهای گردش کار پذیرش و تصویب طرح های عمرانی.....

فهرست جدول‌ها

عنوان	صفحه
جدول ۱: ماتریس وظایف و مسئولیت‌های عوامل طرح‌های عمرانی شهری تهران	۱۰
جدول ۲: عنوان فرم‌های پیشنهادی فرآیند مطالعات توجیهی طرح‌های عمرانی	۱۶
جدول ۳: عنوان فرم‌های پیشنهادی فرآیند مطالعات طراحی مفهومی طرح‌های عمرانی	۱۶

فهرست شکل‌ها

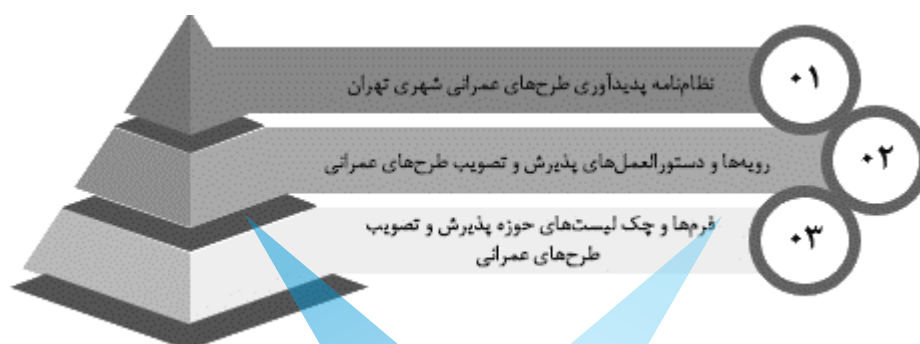
صفحه	عنوان
۱.....	شکل ۱: ساختار دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران
۲۲.....	شکل ۲: گردش کار پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی فرامنطقه‌ای
۲۳.....	شکل ۳: گردش کار پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی منطقه‌ای
۲۴.....	شکل ۴: گردش کار پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی در شرایط اضطراری
۲۵.....	شکل ۵: پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی خارج از چارچوب

مقدمه

شهر تهران به‌عنوان پایتخت و مهم‌ترین کلان‌شهر ایران اسلامی در حوزه مدیریت شهری با چالش‌های مختلفی روبرو است. یکی از مهم‌ترین حوزه‌های مدیریت شهری، حوزه پدیدآوری، پذیرش و تصویب طرح‌های فنی و عمرانی شهر تهران است. ابلاغ دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری از جمله ضروریات مدیریت شهر تهران است که از اتلاف منابع و نیز انجام اقدامات موازی در این زمینه جلوگیری کرده و فرآیند تهیه و تصویب اسناد مطالعاتی پدیدآوری طرح‌های عمرانی شهرداری تهران را ساماندهی و قاعده‌مند می‌نماید. با توجه به بند ۳-۳-۲ مصوبه سیاست‌های اجرایی و الزامات تدوین بودجه سال ۱۳۹۹ شهرداری تهران مبنی بر اینکه «پیشنهاد طرح‌ها و پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای جدید صرفاً مبتنی بر تأمین مالی پروژه محور مشخص با رعایت نظام‌نامه پذیرش پروژه‌های جدید شهرداری تهران همراه با ارائه توجیهات کامل و مطالعات پیش‌نیاز شامل پیوست فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی، دسترس‌پذیری و پدافند غیر عامل، شیوه تأمین مالی و سرمایه‌گذار و براساس برنامه پنج ساله سوم توسعه شهر تهران مبتنی بر برنامه اولویت محور و تحقق پذیر، امکان پذیر است» ابلاغی شماره ۱۶۰/۲۵۹۸/۲۶۷۶۳ مورخ ۹۸/۹/۲۴، و نیز ماده ۱۳ برنامه پنج‌ساله سوم توسعه شهر تهران ابلاغی شماره ۱۶۰/۲۵۲۰/۳۲۰۶۱ مورخ ۹۷/۱۱/۰۲ و همچنین مصوبه «الزام شهرداری تهران به انجام مطالعات توجیه فنی، اقتصادی، زیست‌محیطی، فرهنگی و اجتماعی و ارائه برنامه زمان‌بندی برای کلیه طرح‌ها و پروژه‌های شهرداری تهران» ابلاغی شماره ۱۶۰/۹۲۴/۱۰۳۵۹ مورخ ۸۶/۶/۲۰ و با در نظر گرفتن مفاد «نظام فنی و اجرایی شهرداری تهران» ابلاغی شماره ۱۶۰/۱۷۸۵/۱۲۲۹۲ مورخ ۹۲/۶/۲۵، ضروری است که دستورالعملی برای پذیرش و تصویب مطالعات طرح‌های عمرانی شهری تهران در دوره پدیدآوری طرح‌ها تدوین یابد.

از دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران می‌توان با عنوان نظام پدیدآوری طرح‌های عمرانی شهری تهران نیز یاد کرد که در سطح راهبردی زیر نظر نظام فنی و اجرایی شهرداری تهران (سند ۱-۱) تعریف می‌گردد. بر اساس این دستورالعمل، پدیدآوری یک طرح عمرانی شهری تا دریافت کد پروژه و تبدیل شدن آن به یک پروژه شناسنامه‌دار پیگیری خواهد شد و در جریان آن، پژوهش‌ها و مطالعات مرتبط موردنیاز مشتمل بر مطالعات توجیهی و طراحی مفهومی انجام خواهد پذیرفت. بنابراین مشخص می‌گردد که منظور از طرح‌های عمرانی همان پروژه‌های عمرانی در تعریف عمومی آن است. بر این اساس خروجی اصلی مدنظر برای دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران در سه سطح به قرار شکل زیر قابل جمع‌بندی است که بر پایه هرمی سه سطحی استوار می‌باشد. هر یک از سطوح هرم مذکور در قالب یک بخش مجزا در جریان تدوین دستورالعمل در نظر گرفته شده است.

شکل ۱: ساختار دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران

در بخش اول دستورالعمل به‌عنوان رأس هرم، نظام‌نامه پدیدآوری طرح‌های عمرانی شهری تهران ارائه شده است. این نظام‌نامه مشتمل بر اهداف و مزایا، دامنه کاربرد، خاستگاه قانونی دستورالعمل، تعاریف، رویکردها، طبقه‌بندی، فرآیندها، مبانی و الزامات حاکم بر پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران است و در بستر آن، مطالعات توجیهی و طراحی مفهومی طرح‌های عمرانی تبیین می‌شود. بخش دوم دستورالعمل به‌عنوان سطح میانی هرم شامل وظایف، رویه‌ها و دستورالعمل‌هایی است که در پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران تدوین شده است. این رویه‌ها و دستورالعمل‌ها با هدف دستیابی به اهداف نظام‌نامه و منطبق با

صفحه: ۲	 شورای فنی شهرداری تهران	دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران سند شماره: ۱-۱۱۴-۱
---------	--	---

طبقه‌بندی طرح‌های عمرانی شهری تهران توسعه یافته است. بخش سوم و پایانی نیز تکمیل سطح زیرین هرم را هدف قرار داده است و به ارائه عنوان فرم‌ها و چک‌لیست‌های پیشنهادی حوزه پذیرش و تصویب اختصاص دارد.

امید است انتشار این دستورالعمل، منجر به روشمند کردن و اصلاح سازوکارهای موردنیاز برای پدیدآوری طرح‌های عمرانی شهری تهران گردد و تداوم خدمت‌گذاری مناسب‌تر و ارتقای کیفیت زندگی مادی و معنوی شهروندان تهران را به همراه داشته باشد.

بخش ۱- نظام نامه پدیدآوری طرح‌های عمرانی شهری تهران

در این بخش، اصول اساسی دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران، با مد نظر قرار دادن قوانین، مقررات و الزامات مرتبط به منظور نظام‌مند نمودن فرآیند پدیدآوری طرح‌های عمرانی شهری تهران تدوین شده است. رعایت اصول تعریف شده و پیاده‌سازی و اجرای آن در راستای تامین مأموریت‌ها و اهداف راهبردی مجموعه شهرداری تهران، در کلیه طرح‌های عمرانی شهری الزامی می‌باشد. این دستورالعمل قدمی تحولی در راستای نظام‌مند نمودن نحوه پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران خواهد بود.

ماده ۱- اهداف و مزایا**۱-۱- اهداف**

- ۱- ارتقای کیفیت طرح‌های عمرانی در زمان پدیدآوری
- ۲- همسان‌سازی، هماهنگ‌سازی و تعیین نقش‌ها و وظایف نهادهای دست اندرکار طرح‌های عمرانی
- ۳- آسان‌سازی و شفاف‌سازی مقررات و دستورالعمل‌ها در حوزه پدیدآوری طرح‌های عمرانی
- ۴- مدیریت هزینه و بهینه‌سازی اقتصادی طرح‌ها و بهبود کارکرد به هزینه از طریق اعمال برنامه‌ریزی و مدیریت
- ۵- برآوردن کامل نیازهای بهره‌برداران و ذی‌نفعان طرح‌های عمرانی
- ۶- رعایت نیازها و الزامات قانونی و محیطی

۲-۱- مزایا**۱-۲-۱- مزایای مستقیم**

- ۱- جلوگیری از اعمال سلیقه‌های شخصی و اهداف سیاسی در تعریف طرح‌ها
- ۲- ایجاد وحدت رویه و جلوگیری از اتلاف منابع و بودجه شهرداری
- ۳- بررسی الزامات قانونی و برطرف کردن نواقص و کمبودها
- ۴- کاهش هزینه‌ها و افزایش گردش سرمایه از طریق به کارگیری بهینه منابع
- ۵- تعیین نقش‌ها و مسئولیت‌های هریک از بخش‌های مختلف دخیل در طرح‌های عمرانی

۲-۲-۱- مزایای غیر مستقیم

- ۱- طبقه‌بندی مناسب طرح‌های عمرانی
- ۲- انعطاف‌پذیری و سرعت در اقدام جهت انجام طرح‌های عمرانی
- ۳- تنظیم فرآیندها جهت دستیابی به بهترین نتیجه در ابعاد برنامه‌ریزی صحیح فعالیت‌ها، اهداف و شناخت بهتر نیازها
- ۴- انگیزش زیرمجموعه‌های شهرداری تهران در راستای شناسایی نیاز و پدیدآوری طرح‌های عمرانی

ماده ۲- قلمرو و حدود کاربرد

۲-۱- در هر سال از طریق معاونت‌ها و مناطق شهرداری تهران طرح‌هایی جهت استفاده از بودجه سالانه شهر تهران پیشنهاد می‌گردد که قلمرو این دستورالعمل از مرحله اعلام نیاز تا پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران در دوره پدیدآوری طرح شامل مطالعات توجیهی و طراحی مفهومی جهت امکان استفاده از بودجه شهرداری تهران می‌باشد. هرگونه

صفحه: ۴	 شورای فنی شهرداری تهران	دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران سند شماره: ۱-۱۱۴-۱
---------	--	---

طرح عمرانی که در شهرداری تهران اجرا می‌شود، حتی اگر تمام یا بخشی از بودجه آن توسط سایر نهادها یا به صورت سرمایه‌گذاری تامین گردد، در قلمرو این دستورالعمل قرار می‌گیرد.

۲-۲- طرح‌هایی با ماهیت سرمایه‌ای که به منظور افزایش دوره عمر یا بهبود کارایی سازه‌های عمرانی از محل بودجه مستمر شهرداری تهران تعریف می‌گردند (مانند مقاوم‌سازی سازه‌های مهم)، در قلمروی این دستورالعمل قرار می‌گیرند.

۳-۲- توصیه می‌شود طرح‌های عمرانی موجود که درخواست تغییرات اعتبار بالای ۲۵٪ مبلغ اولیه طرح یا درخواست تغییرات در مقدار کار (مساحت، احجام و ...) دارند از فرآیندها و الزامات این دستورالعمل تبعیت نمایند.

۴-۲- چنانچه مدت ۵ سال از زمان تصویب طرح عمرانی شهری تهران بگذرد و به مرحله اجرا نرسد، توصیه می‌شود آن طرح قبل از اجرا، مجدداً فرآیند پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران را طی نماید.

ماده ۳- خاستگاه قانونی دستورالعمل

۱-۳- این دستورالعمل بر اساس الزامات مندرج در پیوست ب سند راهبردی نظام فنی و اجرایی شهرداری تهران (سند ۱-۱-۱) به عنوان دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران تهیه شده است و با تصویب شورای فنی^۱ لازم الاجرا می‌باشد.

۲-۳- مطابق سند راهبردی نظام فنی و اجرایی شهرداری تهران (سند ۱-۱-۱)^۲، معاونت فنی و عمرانی شهرداری تهران موظف است مقررات و دستورالعمل‌های موردنیاز (ازجمله دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران) را جهت اجرای اصول نظام فنی و اجرایی تهیه نماید و به تصویب شورای فنی برساند.

۳-۳- مطابق ماده ۱۳ برنامه پنج ساله سوم توسعه شهر تهران ابلاغی شماره ۱۶۰/۲۵۲۰/۳۲۰۶۱ مورخ ۹۷/۱۱/۰۲ شهرداری تهران موظف است به منظور افزایش کارایی و اثربخشی طرح‌ها، اقداماتی نظیر تدوین دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران را به اجرا درآورد.

۴-۳- به‌هنگام سازی دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران همزمان با برنامه‌های پنج‌ساله شهرداری تهران (حسب ضرورت یا در صورت تغییر اصول و معیارهای پدیدآوری طرح‌های عمرانی در برنامه پنج‌ساله شهرداری تهران) یا با تصویب شورای فنی انجام می‌گیرد. بدیهی است تصویب هرگونه تغییر در دستورالعمل مذکور به عهده شورای فنی می‌باشد.

ماده ۴- مفاهیم و تعاریف

مفاهیم، عبارت‌ها، اصطلاحات و تعاریف مورداستفاده در این بخش از دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران به قرار زیر است:

^۱ بر پایه مصوب شماره ۱۶۰/۲۴۸۲/۲۰۰۲۵ مورخ ۹۷/۰۷/۱۲ شورای اسلامی شهر تهران، نام شورای عالی فنی شهرداری تهران (نوشته‌شده در سند ۱-۱-۱) به شورای فنی شهرداری تهران تغییر یافت.

^۲ تبصره ذیل ماده ۱۷- وظایف شورای فنی شهرداری تهران

۱-۴- طرح عمرانی شهری: طرحی است که بر مبنای طرح جامع، طرح تفصیلی و برنامه‌های پنج‌ساله توسعه و قوانین بودجه سالانه شهر تهران تعریف شده و بودجه آن در بودجه‌های سالانه شهر تهران قابلیت تأمین اعتبار دارد. منظور از طرح‌های عمرانی همان پروژه‌های عمرانی در تعریف عمومی آن است.

۲-۴- طرح عمرانی پیشنهادی شهری: طرح پیشنهادی است که ظرفیت انجام مطالعات پدیدآوری را دارد و در صورت توجیه پذیر بودن و تصویب کمیسیون پذیرش و تصویب به طرح عمرانی شهری تبدیل می‌گردد.

۳-۴- دوره پدیدآوری طرح عمرانی: شامل پژوهش‌ها و مطالعات توجیهی (امکان‌سنجی) و طراحی مفهومی برای آن طرح عمرانی است.

۴-۴- تصویب طرح عمرانی در حالت عادی: عبارت است از تصویب نتایج مطالعات پدیدآوری یک طرح عمرانی که حوزه نیازسنجی و امکان‌سنجی اقتصادی، فنی، اجتماعی، زیست‌محیطی، ایمنی، پدافند غیرعامل و نیز طراحی مفهومی را شامل می‌شود. تصویب طرح عمرانی شهری، به منزله قابلیت دریافت کد پروژه عمرانی و ردیف مشخص در بودجه عمرانی شهرداری تهران است. این طرح‌ها براساس فرآیند پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی در حالت عادی تصویب می‌گردند.

۵-۴- طرح عمرانی خارج از چارچوب: طرحی است که در اسناد بالادستی شهرداری تهران (مطابق پیوست ۱) پیش‌بینی نشده است ولی با توجه به شناخت و اجماع کامل ذینفعان موضوع ماده ۱۲ (اعضای کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی خارج از چارچوب که حق امضا دارند) و با مسئولیت ایشان در قبال آثار و تبعات طرح، درخواست شده است و تصویب آن خارج از فرآیند پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی در حالت عادی انجام می‌شود.

۶-۴- طرح عمرانی اضطراری: طرحی است که به منظور جبران خسارت و ساخت مجدد سازه‌هایی که در پی رخداد حوادث قهریه طبیعی یا انسان‌ساز که غیر قابل اجتناب و غیر قابل پیش‌بینی می‌باشد، تخریب گردیده و این امر سلامت عمومی استفاده‌کنندگان از طرح را به خطر بیاندازد، تعریف می‌گردد.

۷-۴- مدل و نشانه‌گذاری فرآیند تجاری (BPMN)^۱: یک استاندارد برای مدل‌سازی فرآیندهای تجاری است که از نشانه‌گذاری ترسیمی در یک نمودار فرآیندی برای مشخص کردن یک فرآیند تجاری استفاده می‌کند. برای ترسیم فرآیندهای پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی در این دستورالعمل، از این مدل نشانه‌گذاری بهره گرفته شده است. راهنمای ترسیم این مدل‌های فرآیندی در پیوست ب ارائه شده است.

ماده ۵- رویکردهای اساسی

رویکردهای اساسی دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران عبارت است از:

- ۱- تأکید بر استفاده از ضوابط و معیارهای فنی و اجرایی در برنامه‌ریزی طرح در دوره پدیدآوری
- ۲- تأکید بر توجیه‌پذیری طرح‌ها و انجام مطالعات شناسایی، امکان‌سنجی، ارزیابی طرح‌ها و تطابق با اسناد بالادستی در شهرداری تهران
- ۳- شفاف‌سازی و آسان‌سازی کارکردهای عناصر و عوامل تصمیم‌ساز و تصمیم‌گیرنده در پذیرش و تصویب طرح عمرانی شهری تهران و پاسخگویی آنان در برابر تصمیمات اتخاذ شده.
- ۴- اطمینان از رعایت الزامات و نیازهای محیطی (محیط زیست، محیط اجتماعی، محیط اقتصادی و پدافند غیرعامل)
- ۵- تأکید بر استفاده بهینه از منابع و افزایش نسبت کارایی به هزینه

^۱ Business Process Model and Notation

صفحه: ۶	 شورای فنی شهرداری تهران	دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران سند شماره: ۱-۱۱۴-۱
---------	--	---

- ۶- پیش‌بینی استفاده از نظام جامع اطلاعات (IT)، شفاف‌سازی پذیرش و تصویب طرح‌ها برای دست اندرکاران و ذی‌نفعان، با استفاده از فناوری اطلاعات.
- ۷- توجه به اصول مدیریت دانش در فرآیند پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران با تاکید بر مستندسازی و ثبت درس آموخته‌ها در این فرآیند

ماده ۶- طبقه‌بندی طرح‌های عمرانی شهری تهران

طرح‌های عمرانی در این دستورالعمل بر اساس طرح جامع و خاستگاه طرح به دو دسته کلی تقسیم می‌شوند.

۱-۶- طرح‌های عمرانی منطقه‌ای

طرح‌های عمرانی است با حوزه اثر منطقه‌ای که اعلام نیاز آن‌ها توسط شهرداری‌های مناطق یا معاونت‌های تخصصی شهرداری تهران صورت می‌گیرد و مرجع انجام دهنده مطالعات پدیدآوری آن‌ها معاونت‌های تخصصی مناطق ۲۲گانه شهر تهران می‌باشند.

۲-۶- طرح‌های عمرانی فرامنطقه‌ای

طرح‌هایی است که اعلام نیاز آن‌ها توسط معاونت‌های تخصصی شهرداری تهران یا شهرداری‌های مناطق صورت می‌گیرد و مرجع انجام دهنده مطالعات پدیدآوری آن‌ها، سازمان‌ها و ارگان‌های وابسته به معاونت‌های تخصصی شهرداری تهران هستند. این طرح‌ها به طور معمول از منظر سرمایه مورد نیاز، از طرح‌های منطقه‌ای بزرگ‌تر بوده و معمولاً حوزه اثر آنها فراتر از یک منطقه است و هدف از تعریف این طرح‌ها پاسخگویی به نیاز توسعه‌ای شهر تهران است.

تبصره ۱: برخی از طرح‌ها می‌توانند به دلیل حساسیت‌های فرهنگی، اجتماعی و تاریخی و یا داشتن پیچیدگی‌های فنی و اجرایی علیرغم کوچک بودن طرح، جزو طرح‌های فرامنطقه‌ای لحاظ گردند.

تبصره ۲: ضروری است معاونت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شورا پس از اخذ نظر معاونت تخصصی مربوطه نسبت به طبقه‌بندی طرح (منطقه‌ای یا فرامنطقه‌ای) اقدام نماید. تصمیم این مرجع با نظر کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های فرامنطقه‌ای قابل تغییر می‌باشد.

صفحه: ۷	 شورای فنی شهرداری تهران	دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران سند شماره: ۱-۱۱۴-۱
---------	--	---

ماده ۷- مطالعات پدیدآوری طرح‌های عمرانی شهری تهران

۷-۱- مطابق سند راهبردی نظام فنی و اجرایی شهرداری تهران (سند ۱-۱-۱)^۱، مطالعات پدیدآوری طرح شامل پژوهش‌ها و مطالعات توجیهی (امکان‌سنجی) و طراحی مفهومی می‌باشد.

۷-۲- منظور از مطالعات توجیهی (امکان‌سنجی)، شناسایی و بررسی‌ها و مطالعات اولیه به منظور رد یا قبول عناوین طرح‌های پیشنهادی است و باید شامل حداقل‌های مطرح‌شده در سند راهبردی نظام فنی و اجرایی شهرداری تهران (سند ۱-۱-۱)^۲ باشد.

۷-۳- منظور از طراحی مفهومی، مجموعه بررسی‌ها، مطالعات و داده‌های کلی طرح که هدف، موقعیت و عنوان آنها، براساس مطالعات توجیهی پذیرفته شده می‌باشد که به منظور ارزیابی نهایی طرح انجام می‌شود و باید شامل حداقل‌های مطرح‌شده در سند راهبردی نظام فنی و اجرایی شهرداری تهران (سند ۱-۱-۱)^۳ باشد.

۷-۴- اصول و معیارهای مطالعات پدیدآوری طرح‌ها باید منطبق بر سند راهبردی نظام فنی و اجرایی شهرداری تهران (سند ۱-۱-۱)^۴ باشد.

۷-۵- شرح خدمات مطالعات پدیدآوری (مطالعات توجیهی و طراحی مفهومی) و روش انجام آن باید در دستورالعملی دیگر که به تایید و تصویب شورای فنی می‌رسد، به طور کامل و جامع شرح داده شود.

۷-۶- با توجه به مصوبه شورای اسلامی شهر تهران ابلاغی شماره ۱۶۰/۹۲۴/۱۰۳۵۹ مورخ ۸۶/۶/۲۰ با عنوان "الزام شهرداری تهران به انجام مطالعات توجیه فنی، اقتصادی، زیست محیطی، فرهنگی و اجتماعی و ارائه برنامه زمان‌بندی برای کلیه طرح‌ها و پروژه‌های شهرداری تهران" موارد مذکور باید در مطالعات پدیدآوری لحاظ گردد و در هنگام درخواست تصویب مطالعات، پیوست‌های فنی، اقتصادی، زیست محیطی، فرهنگی، اجتماعی و پدافند غیرعامل ضمیمه مطالعات پدیدآوری گردد.

^۱ بند الف ذیل ماده ۳- قلمرو و حدود کاربرد

^۲ حداقل‌های مطرح‌شده در بخش ۱ بند الف ذیل ماده ۵- مراحل دوره عمر طرح

^۳ حداقل‌های مطرح‌شده در بخش ۲ بند الف ذیل ماده ۵- مراحل دوره عمر طرح

^۴ ماده ۶- اصول و معیارهای پدیدآوری طرح‌ها

بخش ۲- رویه‌ها و دستورالعمل‌های پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی

بخش دوم از دستورالعمل، با هدف تکمیل سطح میانی هرم کلی پرداخته است. در این راستا ابتدا ساختار کمیسیون‌های پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی مشخص گردیده و پس از تعیین وظایف و مسئولیت‌ها، تمامی رویه‌ها و دستورالعمل‌های پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری بیان می‌گردد.

ماده ۸- ساختار کمیسیون‌های پذیرش و تصویب

۸-۱- کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی منطقه‌ای شهرداری تهران

این کمیسیون در حوزه هریک از مناطق شهرداری تهران با ترکیب اعضای ذیل تشکیل می‌گردد:

- ۱- شهردار منطقه (رییس کمیسیون)
- ۲- نماینده تام‌الاختیار معاونت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شورا
- ۳- معاون فنی و عمرانی منطقه
- ۴- معاون برنامه‌ریزی و توسعه شهری منطقه (دبیر کمیسیون)
- ۵- نماینده معاونت تخصصی مربوطه (توصیه می‌شود در معاونت‌های تخصصی اولویت معرفی نماینده با ادارات کل هماهنگی مربوطه باشد)
- ۶- نماینده سازمان مشاور فنی و مهندسی شهر تهران
- ۷- معاون حمل‌ونقل و ترافیک منطقه (بدون حق رای)
- ۸- معاون شهرسازی و معماری منطقه (بدون حق رای)
- ۹- معاون امور اجتماعی و فرهنگی منطقه (بدون حق رای)
- ۱۰- معاون خدمات شهری منطقه (بدون حق رای)
- ۱۱- دبیر ستاد بحران منطقه (بدون حق رای)

۸-۲- کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی فرمانطقه‌ای شهرداری تهران

این کمیسیون در شهرداری تهران با ترکیب اعضای ذیل تشکیل می‌گردد:

- ۱- معاون فنی و عمرانی و در غیاب ایشان مدیرکل هماهنگی امور عمرانی مناطق و سازمان‌ها (رییس کمیسیون)
- ۲- مدیرکل برنامه و بودجه معاونت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شورا (دبیر کمیسیون)
- ۳- نماینده معاونت امور اجتماعی و فرهنگی
- ۴- نماینده معاونت خدمات شهری و محیط‌زیست
- ۵- نماینده معاونت حمل‌ونقل و ترافیک
- ۶- نماینده معاونت شهرسازی و معماری
- ۷- نماینده معاونت مالی و اقتصاد شهری
- ۸- نماینده معاونت هماهنگی امور مناطق
- ۹- نماینده سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران

تبصره ۳: نماینده هر معاونت باید یکی از مدیران کل آن معاونت باشد که باتوجه به لزوم انجام کار کارشناسی و پذیرش مسئولیت تصویب هر طرح می‌بایست در حوزه مطالعات پدیدآوری صاحب نظر و دارای صلاحیت باشد و طی حکمی توسط معاونت مربوطه برای یک دوره سه ساله معرفی گردد.

تبصره ۴: طرح‌های فرامنطقه‌ای با مبلغ برآورد ریالی بیش از ۳۰۰ برابر سقف نصاب معاملات متوسط شهرداری تهران با عنوان کلان‌پروژه بررسی خواهند شد. بدیهی است برآورد هزینه طرح می‌بایست کلیه هزینه‌های تملک، اخذ مجوزهای لازم، اجرا (مطالعه، ساخت و نظارت پروژه و جابجایی تاسیسات شهری) و سایر هزینه‌های احتمالی اجرا را شامل شود.

تبصره ۵: کلان‌پروژه‌ها پس از تصویب در کمیسیون طرح‌های فرامنطقه‌ای می‌بایست به تایید شهردار تهران برسند و پس از تایید ایشان قابل اقدام می‌باشند.

تبصره ۶: جلسات کمیسیون‌های پذیرش و تصویب طرح‌های فرامنطقه‌ای و منطقه‌ای با بیش از دو سوم اعضای دارای حق رای، رسمیت می‌یابد. تصمیمات کمیسیون فرامنطقه‌ای با اکثریت آرای اعضای حاضر در جلسه و تصمیمات کمیسیون منطقه‌ای با حداقل پنج رای موافق، مصوب می‌شود. (جهت رسمیت پیدا کردن جلسات کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های منطقه‌ای، حضور دو نفر از اعضای خارج از منطقه الزامی است)

تبصره ۷: آیین‌نامه داخلی، سازوکارهای تصمیم‌گیری کمیسیون‌های پذیرش و تصویب طرح‌های فرامنطقه‌ای و منطقه‌ای توسط کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های فرامنطقه‌ای تهیه و تصویب خواهد شد. لازم به ذکر است نظر و تصمیم نهایی در خصوص پذیرش و تصویب کلان‌پروژه‌ها بر عهده شهردار تهران می‌باشد.

تبصره ۸: پیشنهاد می‌شود کمیسیون‌های پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی فرامنطقه‌ای و منطقه‌ای با در نظر گرفتن تعداد طرح‌های پیشنهادی ترجیحاً دو بار در ماه تشکیل جلسه دهند. همچنین توصیه می‌شود جلسات این کمیسیون‌ها، پس از دریافت حداقل ۳ طرح برگزار گردد.

ماده ۹- وظایف و مسئولیت‌ها در حوزه پذیرش و تصویب طرح‌ها

۹-۱- براساس عوامل معرفی شده در ماده ۸، ماتریس وظایف و مسئولیت‌ها^۱ به صورت جدول (۱) است. اصطلاحات استفاده شده در این ماتریس به ترتیب زیر تعریف می‌گردد:

- **مسئول^۲:** فرد یا دستگاهی که مسئولیت انجام فعالیت یا کاری به صورت مستقیم به او محول شده است.
- **مرجع تصویب^۳:** فرد یا دستگاهی که تایید کننده و تصویب کننده طرح است.
- **مشاور^۴:** فرد یا دستگاهی که نیاز به بازخورد و نظر وی در طرح وجود دارد و نظر مشاوره‌ای ارائه می‌دهد.
- **مطلع^۵:** فرد یا دستگاهی که باید از تصمیم یا اقدام، مطلع باشد.

^۱ RACI charts

^۲ Responsible

^۳ Accountable

^۴ Consulted

^۵ Informed

جدول ۱: ماتریس وظایف و مسئولیت‌های عوامل طرح‌های عمرانی شهری تهران

معاونت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شورا	کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌ها	معاونت تخصصی مناطق	معاونت تخصصی	شهرداری منطقه	ماتریس وظایف و مسئولیت‌ها
مشاور / مطلع	مرجع تصویب	مسئول	مطلع	مسئول	طرح‌های منطقه‌ای
مشاور / مطلع	مرجع تصویب	-	مسئول	مطلع	طرح‌های فرامنطقه‌ای / فرامنطقه‌ای

۲-۹- وظایف شهرداری منطقه

- ۱- اعلام نیاز طرح‌های عمرانی منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای
- ۲- انجام مطالعات توجیه طرح‌های عمرانی منطقه‌ای
- ۳- انجام مطالعات طراحی مفهومی طرح‌های عمرانی منطقه‌ای
- ۴- اعمال اصلاحات مدنظر کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی منطقه‌ای
- ۵- پیگیری در خصوص روند پذیرش و تصویب مطالعات پدیدآوری
- ۶- پیگیری در خصوص ثبت فرآیند مطالعات در بانک اطلاعاتی توسط معاونت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شورا

۳-۹- وظایف معاونت‌های تخصصی شهرداری تهران

- ۱- اعلام نیاز طرح‌های عمرانی فرامنطقه‌ای و منطقه‌ای
- ۲- انجام مطالعات توجیهی طرح‌های عمرانی فرامنطقه‌ای
- ۳- انجام مطالعات طراحی مفهومی طرح‌های عمرانی فرامنطقه‌ای
- ۴- اعمال اصلاحات مدنظر کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی فرامنطقه‌ای
- ۵- ارائه نقطه‌نظر در خصوص مطالعات پدیدآوری طرح‌های منطقه‌ای (در صورت نیاز)
- ۶- پیگیری در خصوص روند پذیرش و تصویب مطالعات پدیدآوری
- ۷- پیگیری در خصوص ثبت مطالعات در بانک اطلاعاتی توسط معاونت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شورا

۴-۹- وظایف کمیسیون‌های پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی

- ۱- پذیرش و تصویب یا رد مطالعات توجیهی انجام‌شده
- ۲- پذیرش و تصویب یا رد مطالعات طراحی مفهومی انجام‌شده
- ۳- اعلام نواقص و موارد قابل تکمیل مطالعات توجیهی و طراحی مفهومی جهت اصلاح
- ۴- ارجاع مطالعات مصوب‌شده به معاونت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شورا
- ۵- تأیید گواهی رفع نواقص توسط انجام‌دهنده مطالعات پدیدآوری (معاونت تخصصی یا شهرداری منطقه)

۵-۹- وظایف معاونت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شورای شهرداری تهران

- ۱- بررسی مطابقت طرح با برنامه‌های پنج‌ساله شهرداری تهران

صفحه: ۱۱	 شورای فنی شهرداری تهران	دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران سند شماره: ۱-۱۱۴-۱
----------	--	---

۲- پیشنهاد طرح عمرانی نهایی شده به شورای اسلامی شهر تهران در قالب لوایح بودجه و مانند آن جهت تصویب

۳- تشخیص فرامنطقه‌ای یا منطقه‌ای بودن طرح پیشنهادی و تعیین مرجع انجام مطالعات پدیدآوری

۴- ایجاد سازوکار لازم جهت هماهنگی و راهبری کمیسیون‌های پذیرش و تصویب

۵- مستندسازی و تشکیل بانک اطلاعاتی از مطالعات پدیدآوری طرح‌های عمرانی شهری تهران

تبصره ۹: در طرح‌های فرامنطقه‌ای، مطالعات پدیدآوری باید از طریق سازمان مشاور فنی و مهندسی شهر تهران انجام گردد و همچنین مطالعات پدیدآوری طرح‌های عمرانی منطقه‌ای باید به تایید این سازمان برسد.

ماده ۱۰- رویه‌ها و دستورالعمل‌های پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی در حالت عادی

۱-۱۰- رویه و دستورالعمل طرح‌های عمرانی فرامنطقه‌ای

۱-۱-۱۰- فرآیند پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی فرامنطقه‌ای شهرداری تهران که متولی انجام مطالعات پدیدآوری آن معاونت تخصصی مربوطه است، مطابق با شکل ۲ در پیوست ج ارائه شده است.

۲-۱-۱۰- فرآیند پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی فرامنطقه‌ای شهرداری تهران با اعلام نیاز معاونت تخصصی مربوطه یا شهرداری منطقه شروع می‌گردد.

۳-۱-۱۰- اعلام نیاز معاونت‌های تخصصی و شهرداری مناطق توسط معاونت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شورا از منظر مطابقت با برنامه ۵ ساله توسعه شهر تهران، موردبررسی قرار می‌گیرد و در صورت تائید، معاونت تخصصی مجاز به شروع مطالعات پدیدآوری است.

تبصره ۱۰: در صورتی که اعلام نیاز با برنامه ۵ ساله توسعه شهر تهران مطابقت نداشته باشد، ولی معاونت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شورا بر اساس گزارش واصله همراه با اعلام نیاز صورت گرفته و پس از اخذ نظر معاونت فنی و عمرانی، آن طرح عمرانی را جزء ضرورت‌های شهرداری تشخیص دهد، معاونت تخصصی مجاز به شروع مطالعات پدیدآوری خواهد بود.

تبصره ۱۱: در صورتی که اعلام نیاز با برنامه ۵ ساله توسعه شهر تهران مطابقت نداشته باشد، معاونت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شورا باید اعلام نیاز و موارد عدم تطابق را در بانک اطلاعاتی مطالعات پدیدآوری طرح‌های عمرانی مستند نماید.

۴-۱-۱۰- معاونت تخصصی مربوطه باید مطالعات پدیدآوری طرح عمرانی را انجام دهد و تائید کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی فرامنطقه‌ای را اخذ نماید.

تبصره ۱۲: در صورت بروز اختلاف نظر و اعتراض توسط معاونت‌های تخصصی یا شهرداری مناطق مبنی بر تغییر مرجع انجام مطالعات توجیهی، کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی فرامنطقه‌ای مرجع انجام مطالعات مربوطه را مشخص می‌نماید.

تبصره ۱۳: مطالعات پدیدآوری باید بر اساس مفاد ماده ۷ این دستورالعمل تهیه شده و در هر مرحله (توجیهی و مفهومی) به تصویب کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی فرامنطقه‌ای برسد.

۵-۱-۱۰- دبیر «کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی فرامنطقه‌ای شهرداری تهران» موظف است سازوکار لازم برای پالایش طرح‌های با اهداف مشترک و شناسایی مطالعات موازی در حوزه معاونت‌ها، سازمان‌ها، شرکت‌ها و مناطق شهرداری تهران را جهت جلوگیری از تصویب مطالعات موازی اتخاذ نماید.

تبصره ۱۴: مدت زمان اظهارنظر کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی فرامنطقه‌ای بر روی نتایج مطالعات پدیدآوری طرح‌های عمرانی ارسالی حداکثر دو ماه از تاریخ ارجاع این مطالعات از سوی معاونت تخصصی یا شهرداری مناطق است.

تبصره ۱۵: هریک از اعضای کمیسیون پذیرش و تصویب موظفند ضمن اخذ تمامی اطلاعات مربوط به طرح (در هر مرحله) و بررسی کارشناسی در حوزه مربوط به خود، نتایج بررسی‌ها را در جلسات کمیسیون ارائه نمایند.

تبصره ۱۶: چنانچه درخواست تصویب طرحی به کمیسیون پذیرش و تصویب ارسال گردد و آن طرح به تصویب کمیسیون نرسد و قابلیت بازنگری نیز نداشته باشد، در صورت تشخیص کمیسیون مبنی بر بروز تخلف در مرجع انجام مطالعات، آن کمیسیون می‌تواند تخلف مشاور مربوطه را به سازمان برنامه‌بودجه کشور گزارش نموده و تخلف معاونت تخصصی مربوطه را نیز به کمیته تخلفات اداری شهرداری تهران ارجاع نماید.

۱۰-۱-۶- طرح تصویب شده توسط کمیسیون پذیرش و تصویب طرح عمرانی فرامنطقه‌ای به همراه صورت جلسه تصویب کمیسیون جهت تعیین تکلیف کد پروژه به معاونت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شورا ارجاع می‌گردد.

۱۰-۲- رویه و دستورالعمل طرح‌های عمرانی منطقه‌ای

۱۰-۲-۱- فرآیند پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی منطقه‌ای شهرداری تهران که متولی انجام مطالعات پدیدآوری آن، شهرداری منطقه است، مطابق با شکل ۳ در پیوست ج ارائه شده است.

۱۰-۲-۲- فرآیند پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی منطقه‌ای شهرداری تهران با اعلام نیاز شهرداری منطقه یا معاونت تخصصی شروع می‌گردد.

۱۰-۲-۳- روند بررسی اعلام نیاز طرح‌های عمرانی منطقه‌ای در معاونت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شورا مطابق بند ۱۰-۱-۳ صورت می‌پذیرد و در صورت عدم تأیید ضرورت باید مطابق با تبصره ۱۰ اقدام گردد.

تبصره ۱۷: در صورتی که اعلام نیاز با برنامه ۵ ساله توسعه شهر تهران مطابقت نداشته باشد، ولی معاونت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شورا بر اساس گزارش واصله همراه با اعلام نیاز صورت گرفته و پس از اخذ نظر معاونت فنی و عمرانی، آن طرح عمرانی را جزء ضرورت‌های شهرداری تشخیص دهد، شهرداری منطقه مجاز به شروع مطالعات پدیدآوری خواهد بود.

۱۰-۲-۴- شهرداری منطقه باید مطالعات پدیدآوری طرح عمرانی منطقه‌ای را انجام دهد و پس از اخذ تأیید سازمان مشاور فنی و مهندسی شهر تهران، مصوبه کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی منطقه‌ای را اخذ نماید.

تبصره ۱۸: چنانچه پس از تعیین منطقه‌ای بودن طرح توسط معاونت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شورا، ضمن انجام مطالعات توجیهی توسط منطقه، مشخص گردد طرح موردنظر فرامنطقه‌ای بوده، مطالعات مذکور می‌بایست به تصویب کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های فرامنطقه‌ای نیز برسد.

تبصره ۱۹: مطالعات پدیدآوری باید بر اساس مفاد ماده ۷ این دستورالعمل تهیه شده و در هر مرحله (توجیهی و مفهومی) به تصویب کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی منطقه‌ای برسد.

صفحه: ۱۳	 شورای فنی شهرداری تهران	دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران سند شماره: ۱-۱۱۴-۱
----------	--	---

۵-۲-۱۰- مناطق شهرداری تهران باید انجام مطالعات پدیدآوری را تکمیل و پس از اخذ تایید سازمان مشاور فنی و مهندسی شهر تهران مستندات لازم را به کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های منطقه‌ای ارائه نمایند .

۶-۲-۱۰- طرح تصویب‌شده توسط کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی منطقه‌ای به همراه صورت جلسه تصویب کمیسیون، جهت تعیین تکلیف کد پروژه به معاونت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شورا ارجاع می‌گردد.

۳-۱۰- عنوان فرم‌های پیشنهادی فرآیند مطالعات توجیهی و طراحی مفهومی طرح‌های عمرانی (فرمانطقه‌ای و منطقه‌ای) بر اساس رویه‌های ارائه شده در بندهای ۱-۱۰ و ۲-۱۰ این دستورالعمل در جدول (۲) و (۳) بخش ۳ دستورالعمل ارائه شده است.

ماده ۱۱- رویه و دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی در شرایط اضطراری

۱-۱۱- طرح‌های عمرانی در شرایط اضطراری آن دسته از طرح‌هایی است که به منظور جبران خسارت و ساخت مجدد سازه‌هایی که در پی رخداد حوادث قهریه طبیعی یا انسان ساز که غیرقابل اجتناب و غیرقابل پیش‌بینی می‌باشد، تخریب گردیده و این امر سلامت عمومی استفاده‌کنندگان از طرح را به خطر بیاندازد تصویب می‌گردند و باید به صورت اضطراری و سریع اجرا شوند.

۲-۱۱- پس از وقوع حادثه در یک منطقه، وظیفه تهیه گزارش توجیه اضطرار شامل گزارش حادثه، گزارش اضطرار و ارائه راه‌حل‌های موقت، به عهده شهرداری منطقه می‌باشد. جهت تهیه گزارش توجیه اضطرار، شهرداری منطقه حسب مورد موظف به هماهنگی و مشورت با دیگر ذی‌نفعان و نهادهای مرتبط در درون و بیرون شهرداری تهران می‌باشد.

۳-۱۱- معاونت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شورا مسئولیت بررسی گزارش توجیه اضطرار و تهیه فرم طرح‌های اضطراری را بر عهده دارد.

۴-۱۱- شهردار تهران، معاون برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شورا، معاون فنی و عمرانی شهر تهران، رئیس سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران و شهردار منطقه‌ای که حادثه در آن اتفاق افتاده است، اعضای کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی اضطراری را تشکیل می‌دهند.

۵-۱۱- گزارش توجیه اضطرار پس از تصویب کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی اضطراری، جایگزین گزارش‌های مطالعات پدیدآوری (مطالعات توجیهی و طراحی مفهومی) می‌گردد.

۶-۱۱- چنانچه طرح اضطراری به تأیید حداقل ۳ نفر از اعضای کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی اضطراری برسد، آن طرح بلافاصله کد پروژه دریافت می‌نماید.

۷-۱۱- زمان تشکیل جلسات کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های اضطراری بلافاصله پس از وقوع حادثه و دریافت گزارش توجیه اضطرار خواهد بود.

تبصره ۲۰: در صورتی که گزارش توجیه اضطرار به تأیید کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی اضطراری نرسد، معاونت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شورا باید گزارش عدم تطابق موضوع مذکور را تهیه و در بانک اطلاعاتی مطالعات پدیدآوری طرح‌های عمرانی مستند نماید. در این صورت بر اساس فرآیند ماده ۱۰ این دستورالعمل پیگیری خواهد شد.

صفحه: ۱۴	 شورای فنی شهرداری تهران	دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران سند شماره: ۱-۱۱۴-۱
----------	--	---

۱۱-۸- فرآیند پذیرش و تصویب طرح‌های اضطراری شهرداری تهران مطابق با شکل ۴ در پیوست ج ارائه شده است.

ماده ۱۲- رویه و دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی خارج از چارچوب

۱۲-۱- منظور از طرح‌های عمرانی خارج از چارچوب آن دسته از طرح‌هایی است در اسناد بالادستی شهرداری تهران پیش‌بینی نشده است ولی با توجه به شناخت کامل ذینفعان این طرح‌ها (اعضای کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی خارج از چارچوب که حق امضا دارند) و با مسئولیت ایشان در قبال آثار و تبعات طرح، درخواست شده است و پس از اجماع کامل ذینفعان، مطرح شده و پس از آن برنامه‌ریزی برای اسناد موردنیاز طرح با توجه به شناخت نیازها می‌تواند سریع‌تر پیگیری شود.

۱۲-۲- اعلام نیاز طرح‌های خارج از چارچوب می‌تواند توسط معاونت‌های تخصصی و یا شهرداری مناطق صورت گیرد.

۱۲-۳- معاونت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شوراهای مسئولیت بررسی نیاز و تهیه فرم طرح‌های خارج از چارچوب را بر عهده دارد.

۱۲-۴- شهردار تهران، رئیس شورای شهر تهران، معاون برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شورای شهر تهران، رئیس یکی از کمیسیون‌های شورای شهر تهران (به انتخاب رئیس شورای شهر) و شهردار منطقه اعلام نیاز کننده یا معاون تخصصی اعلام نیاز کننده، اعضای کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های خارج از چارچوب را تشکیل می‌دهند.

۱۲-۵- در صورتی که تمامی اعضای کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های خارج از چارچوب، طرحی را به عنوان طرح خارج از چارچوب تصویب نمایند، آن طرح می‌تواند بدون طی کردن فرآیند پذیرش و تصویب موجود در شکل ۲ پیوست ج کد پروژه دریافت نماید.

۱۲-۶- سقف مجاز تعریف طرح عمرانی خارج از چارچوب در بودجه عمرانی هر سال، حداکثر ۵٪ از کل بودجه طرح‌های عمرانی آن سال می‌باشد.

تبصره ۲: در صورتی که نیاز اعلام شده توسط شهرداری مناطق یا معاونت‌های تخصصی به تأیید کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های خارج از چارچوب نرسد، معاونت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شوراهای باید گزارش عدم تطابق موضوع مذکور را تهیه و در بانک اطلاعاتی مطالعات پدیدآوری طرح‌های عمرانی مستند نماید.

صفحه: ۱۵	 شورای فنی شهرداری تهران	دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران سند شماره: ۱-۱۱۴-۱
----------	--	---

۷-۱۲- فرآیند پذیرش و تصویب طرح‌های خارج از چارچوب شهرداری تهران مطابق با شکل ۵ در پیوست ج ارائه شده است.

ماده ۱۳- مدیریت دانش در حوزه پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی

۱-۱۳- منظور از مدیریت دانش در این دستورالعمل، ثبت کلیه اطلاعات، مدارک و مستندات پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی در بانک اطلاعاتی طرح‌ها است.

۲-۱۳- معاونت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شورا باید مطابق این ماده نسبت به آماده‌سازی بستر این بانک اطلاعات اقدام نموده و دسترسی‌های لازم را در زمینه ورود و تأیید اطلاعات به عوامل طرح‌های عمرانی فراهم نماید. منابع اصلی این بانک اطلاعاتی نیز باید در اختیار سازمان مشاور فنی و مهندسی شهر تهران قرار گیرد.

۳-۱۳- داده‌های بانک اطلاعاتی یادشده می‌بایست در دسترس عموم قرار گیرد.

۴-۱۳- ضروری است معاونت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شورا، نسبت به تهیه و ابلاغ دستورالعملی مبنی بر نحوه ورود اطلاعات به این بانک اطلاعاتی اقدام نماید.

بخش ۳- فرم‌ها و چک‌لیست‌های حوزه پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی

در این بخش، عنوان فرم‌ها و چک‌لیست‌های پیشنهادی فرآیند مطالعات توجیهی و طراحی مفهومی طرح‌های عمرانی دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران، با مدنظر قرار دادن قوانین، مقررات و الزامات مرتبط به منظور نظام‌مند نمودن فرآیند پدیدآوری طرح‌های عمرانی موجود پایتخت ارائه شده است. لازم به ذکر است پس از تشکیل کمیسیون‌های پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری، اعضای این کمیسیون‌ها موظف به تهیه و تدوین محتوایی و ظاهری این فرم‌ها و چک‌لیست‌های پیشنهادی می‌باشند.

جدول ۲: عنوان فرم‌های پیشنهادی فرآیند مطالعات توجیهی طرح‌های عمرانی

ردیف	نام فرم	شرح فرم	تکمیل کننده	زمان تکمیل
۱	فرم ۱	اعلام نیاز	معاونت تخصصی - شهرداری منطقه	در زمان اعلام نیاز تکمیل و همراه مدارک ارسال می‌گردد.
۲	فرم ۲	تعهدنامه اعلام نیاز کننده	معاونت تخصصی - شهرداری منطقه	در زمان اعلام نیاز تکمیل و همراه مدارک ارسال می‌گردد.
۳	فرم ۳	کنترل اسناد اعلام نیاز کننده	معاونت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شورا	در زمان بررسی تطابق اعلام نیاز با برنامه ۵ ساله توسعه شهر تهران
۴	فرم ۴	کنترل تطابق با برنامه	معاونت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شورا	در زمان بررسی تطابق اعلام نیاز با برنامه ۵ ساله توسعه شهر تهران
۵	فرم ۵-۱ الی ۵-۸	بررسی کمیسیون پذیرش و تصویب	کمیسیون پذیرش و تصویب فرامنطقه‌ای (در صورت نیاز)	پس از درخواست تأیید مطالعات توسط معاونت تخصصی
۶	فرم ۶	تصویب طرح توجیهی	کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی (فرامنطقه‌ای و منطقه‌ای)	هنگام دادن نظر نهایی در خصوص طرح
۷	فرم ۶-۱	فرم نواقص مطالعات توجیهی	کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی (فرامنطقه‌ای و منطقه‌ای)	هنگام شناسایی نواقصی که در صورت رفع، مطالعات توجیهی تکمیل می‌شود و قابلیت تصویب دارد.

جدول ۳: عنوان فرم‌های پیشنهادی فرآیند مطالعات طراحی مفهومی طرح‌های عمرانی

ردیف	نام فرم	شرح فرم	تکمیل کننده	زمان تکمیل
۱	فرم ۱۱	تصویب طراحی مفهومی	کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی (فرامنطقه‌ای و منطقه‌ای)	هنگام دادن نظر نهایی در خصوص طرح
۲	فرم ۱۲	فرم نواقص مطالعات طراحی مفهومی	کمیسیون پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی (فرامنطقه‌ای و منطقه‌ای)	هنگام شناسایی نواقصی که در صورت رفع، مطالعات طراحی مفهومی تکمیل می‌شود و قابلیت تصویب دارد.

صفحه: ۱۷	 شورای فنی شهرداری تهران	دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران سند شماره: ۱-۱۱۴-۱
----------	--	---

پیوست أ:
آئین‌نامه‌ها، نشریات و بخش‌نامه‌های مرجع

صفحه: ۱۸	 شورای فنی شهرداری تهران	دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران سند شماره: ۱-۱۱۴-۱
----------	--	---

پیوست ا – آئین‌نامه‌ها، نشریات و بخش‌نامه‌های مرجع

ضوابط، مقررات و محدودیت‌های احصاء شده در اسناد بالادستی، در پدیدآوری طرح‌های عمرانی شهری تهران لازم‌الاجرا می‌باشد. فهرست اسناد بالادستی مرتبط با این طرح‌ها به شرح ذیل می‌باشد:

- ۱- طرح جامع شهر تهران
- ۲- طرح تفصیلی شهر تهران
- ۳- طرح جامع حمل‌ونقل و ترافیک شهر تهران
- ۴- طرح جامع مدیریت آب‌های سطحی شهر تهران
- ۵- طرح جامع تونل مشترک تأسیسات شهری
- ۶- طرح جامع احیای رودخانه‌های شهر تهران
- ۷- طرح جامع توسعه فضاهای زیرسطحی شهر تهران
- ۸- مصوبات کمیسیون ماده ۵
- ۹- طرح موضعی و موضوعی
- ۱۰- برنامه‌های ۵ ساله شهرداری تهران
- ۱۱- طرح جامع حریم شهر تهران
- ۱۲- طرح جامع آب خام شهر تهران

تبصره ۲۲: سایر طرح‌های بالادستی که به تصویب شورای اسلامی شهر تهران رسیده یا در آینده برسد، به فهرست فوق اضافه می‌شود. اولویت دستورالعمل‌های استفاده شده در مطالعات پدیدآوری طرح‌های عمرانی در درجه اول دستورالعمل‌های نظام فنی و اجرایی شهرداری تهران و سپس دستورالعمل‌های نظام فنی و اجرایی کشور (سازمان برنامه‌وبودجه کشور) می‌باشد.

صفحه: ۱۹	 شورای فنی شهرداری تهران	دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران سند شماره: ۱-۱۱۴-۱
----------	--	---

پیوست ب:
راهنمای ترسیم مدل‌های فرآیندی (BPMN)

shaghool.ir

پیوست ب - راهنمای ترسیم مدل‌های فرآیندی (BPMN)

عنوان	شکل	کاربرد
بدون نوع		نمایش آغاز فرآیندی که نحوه شروع آن تعریف نشده باشد. همواره زیرفرآیندها با این نوع رویداد آغاز می‌شوند.
رویداد میانی		رویداد خاصی را نشان می‌دهد.
ساده		نمایش رویدادی که جریان فرآیند در آنجا بدون هیچ نوع خاصی به پایان رسیده است. همواره زیر فرآیندها با این نوع رویداد پایان می‌یابند.
بدون نوع		نمایش یک وظیفه یا فعالیت عمومی یا تعریف نشده است.
تصمیم		نمایش وظیفه یا فعالیتی که به تصمیم‌گیری منتهی می‌شود. (فقط و فقط یکی از مسیرهای خروجی از آن فعال خواهد شد.)
انحصاری		نمایش تفکیک یا ترکیب مسیر انحصاری در فرآیند بسته به داده به‌دست آمده از فعالیت قبل کاربرد دارد. (فقط و فقط یکی از مسیرها به‌واسطه داده حاصل شده از فعالیت قبل فعال خواهد شد.)
موازی		نمایش تفکیک یا ترکیب مسیر موازی در فرآیند کاربرد دارد. (همه مسیرها به‌واسطه اطلاعات به‌دست آمده از فعالیت قبل فعال خواهد شد.)
استخر		نمایش شرکت‌کنندگان در فرآیند که با یک رویداد آغاز و پس از انجام مراحل از فعالیت‌ها، دروازه‌ها و ... با یک رویداد پایان می‌پذیرد.
توالی فعالیت‌ها		برای نمایش توالی میان فعالیت‌ها، دروازه‌ها و رویدادهای فرآیند در یک استخر کاربرد دارد.
گردش داده‌ها		برای نمایش جریان ارتباطی میان دو استخر کاربرد دارد.

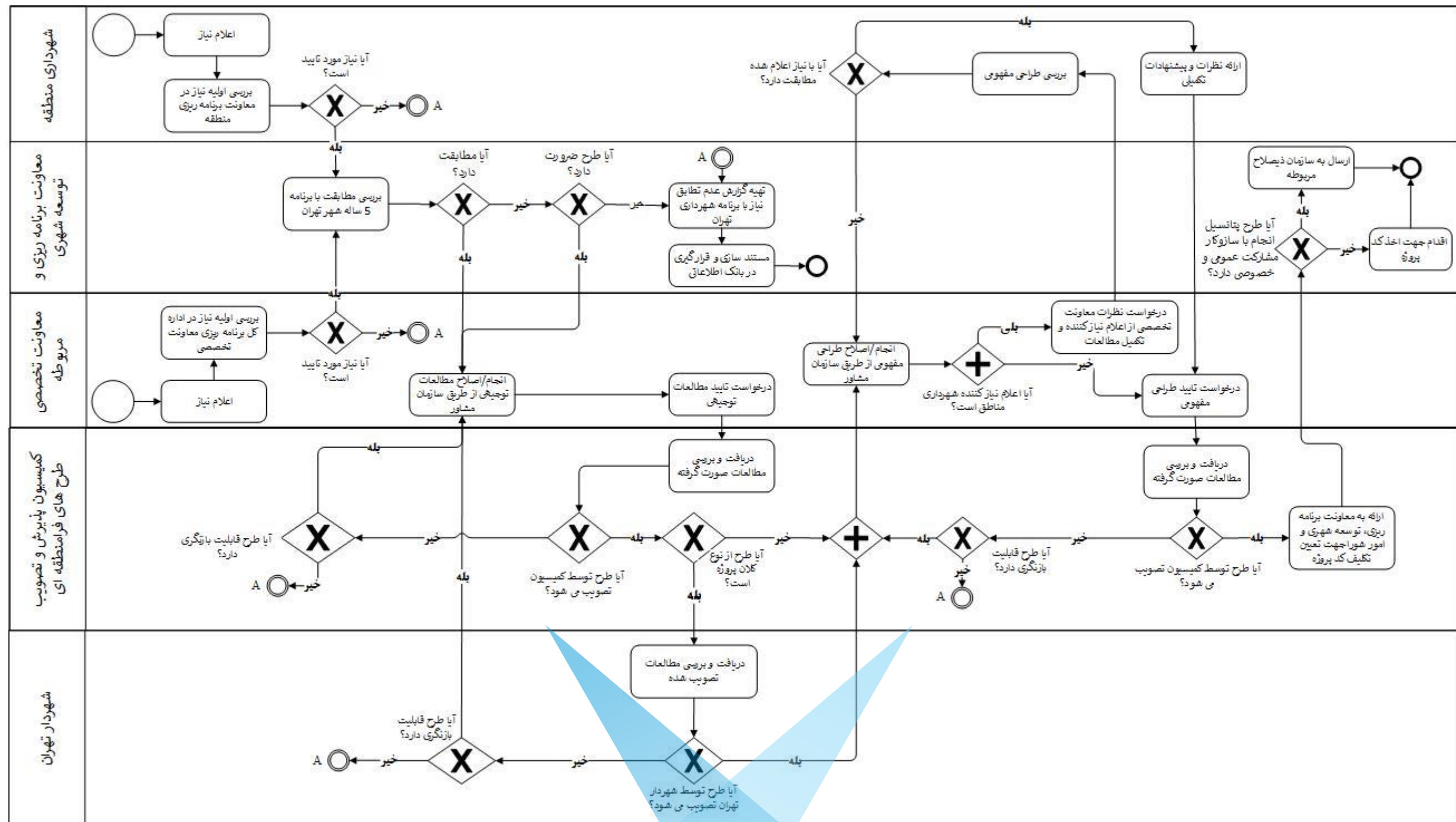
صفحه: ۲۱	 شورای فنی شهرداری تهران	دستورالعمل پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی شهری تهران سند شماره: ۱-۱۱۴-۱
----------	--	---

پیوست ج:
نمودارهای گردش کار پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی

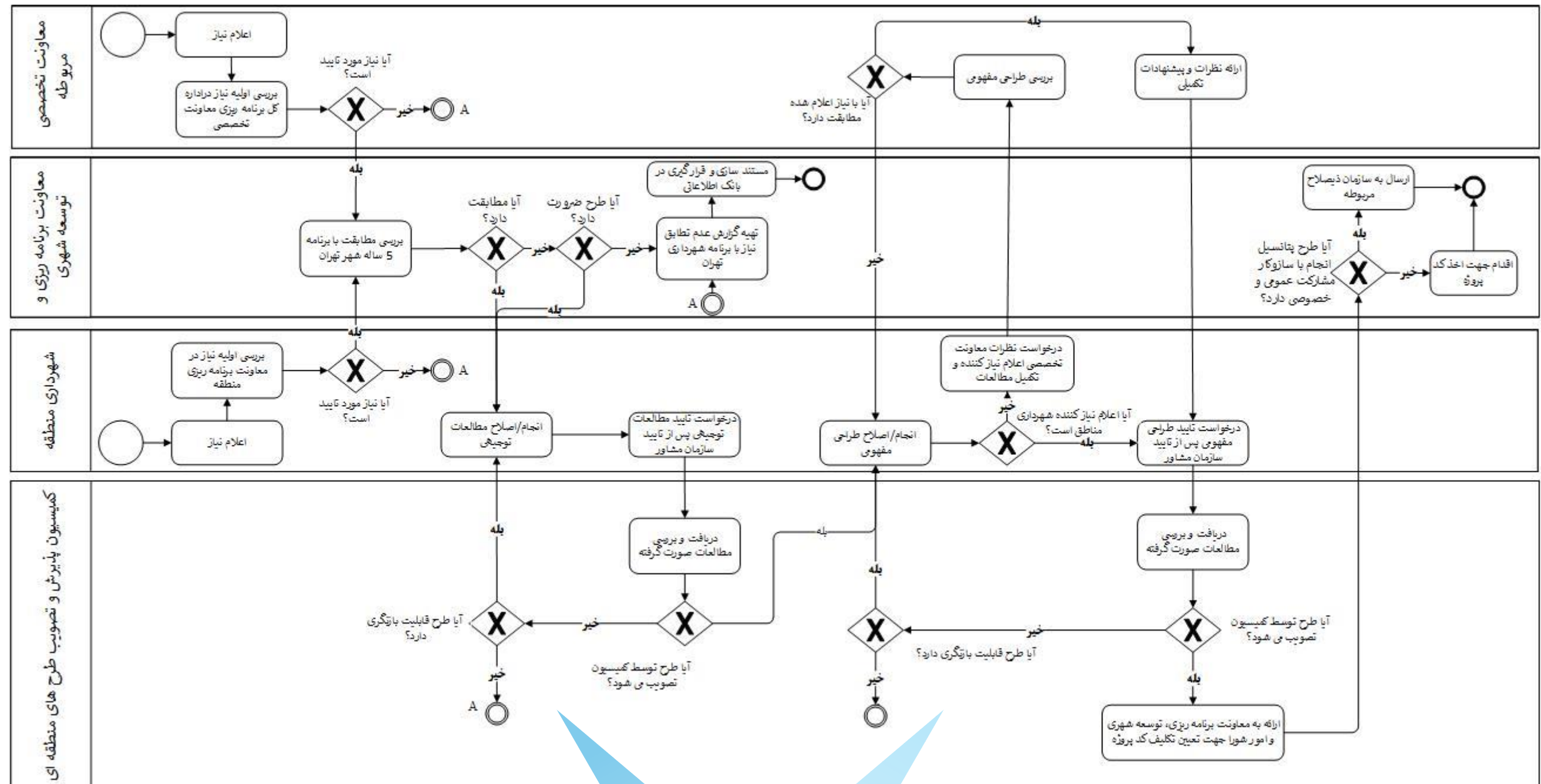

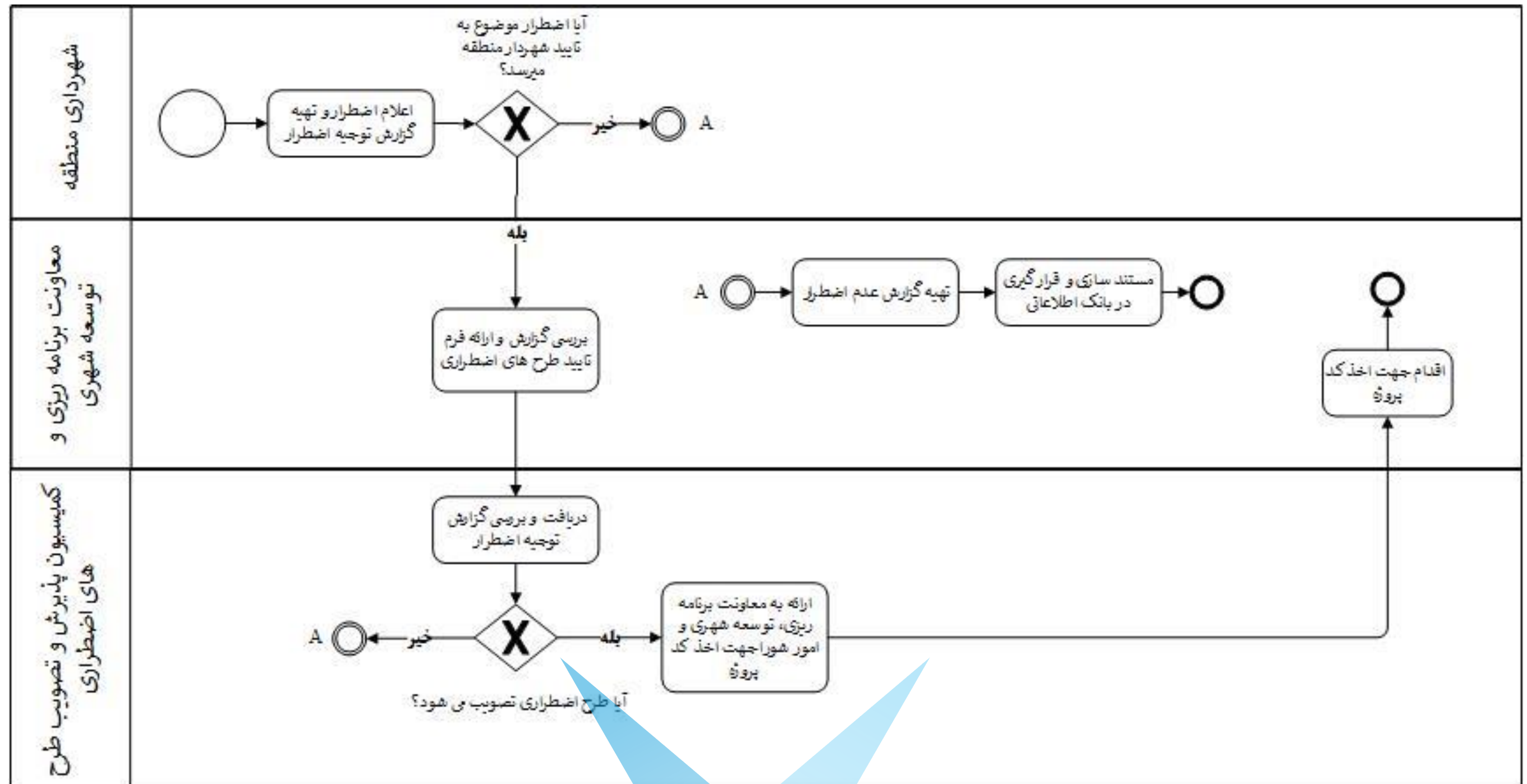
پیوست ج - نمودارهای گردش کار پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی

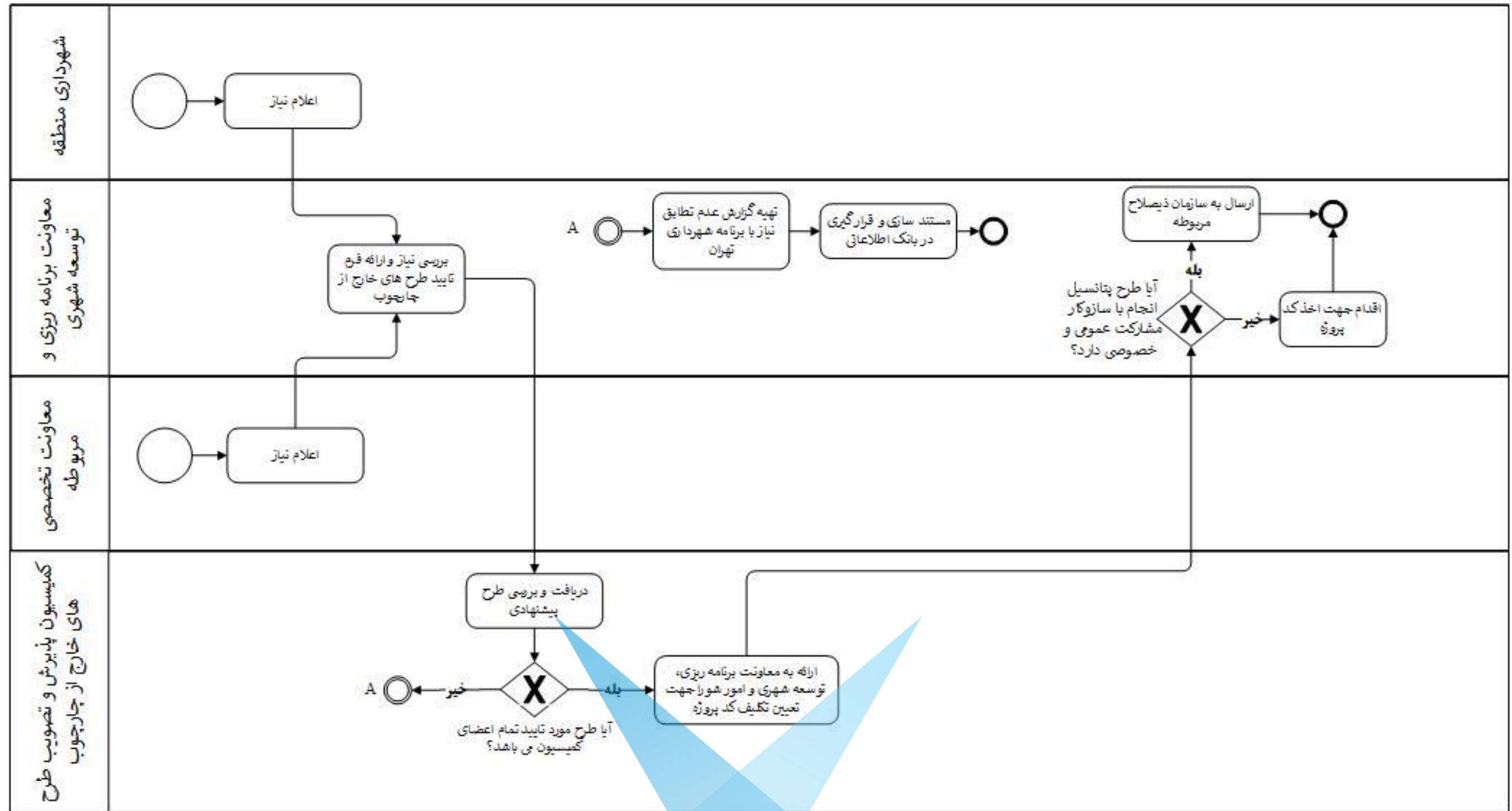
شکل ۲: گردش کار پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی فرامنطقه‌ای

شکل ۳: گردش کار پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی منطقه‌ای

شکل ۴: گردش کار پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی در شرایط اضطراری

شکل ۵: پذیرش و تصویب طرح‌های عمرانی خارج از چارچوب

نظرات و پیشنهادات

خواننده گرامی

دفتر نظام فنی و اجرایی شهرداری تهران با استفاده از نظر کارشناسان برجسته، مبادرت به تهیه آن دستورالعمل کرده و آن را برای استفاده، به جامعه مهندسی کشور عرضه نموده است. با وجود تلاش فراوان، بی تردید این اثر نیازمند بهبود و ارتقای کیفی است.

از این رو، از خوانندگان گرامی انتظار دارد که با ارائه نقدها و پیشنهادهای خود، ما را در تکمیل مقررات و دستورالعمل‌های نظام فنی و اجرایی یاری رسانند.

پیشاپیش از همکاری و دقت نظر شما قدردانی می‌کنیم.

نشانی برای مکاتبه: تهران - خیابان حافظ شمالی - روبروی پارک بهجت‌آباد - پلاک ۵۵۹

ساختمان معاونت فنی و عمرانی شهرداری تهران؛

کدپستی: ۱۵۹۷۶۱۴۴۱۳

Email: Technical-council@Tehran.ir

Technical & Executive Regulations of Tehran Municipality

**Manual of Acceptance and Approval of Tehran Urban
Infrastructure Projects**

Code No: 1-1-114-1

Technical Supreme Council of Tehran Municipality

shaghool.ir